

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

DRUGI ODJEL

PREDMET KARDOŠ protiv HRVATSKE

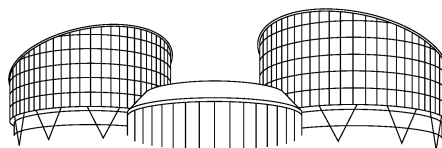
(Zahtjev br. 25782/11)

PRESUDA

STRASBOURG

26. travnja 2016.

Ova će presuda postati konačna pod okolnostima utvrđenima u članku 44. stavku 2. Konvencije. Može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

U predmetu Kardoš protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Drugi odjel), zasjedajući u Vijeću u sastavu:

Işıl Karakaş, *Predsjednica*,
Julia Laffranque,
Paul Lemmens,
Valeriu Griţco,
Ksenija Turković,
Jon Fridrik Kjølbro,
Stéphanie Mourou-Vikström, *suci*,

i Stanley Naismith, *Tajnik odjela*,

nakon vijećanja zatvorenog za javnost 15. ožujka 2016. godine,
donosi sljedeću presudu koja je usvojena tog datuma:

POSTUPAK

1. Postupak u ovome predmetu pokrenut je na temelju zahtjeva (br. 25782/11) protiv Republike Hrvatske koji je hrvatska državljanka, gđa Zita Kardoš („podnositeljica”) podnijela Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencija”) dana 11. travnja 2011. godine.

2. Podnositeljicu zahtjeva zastupala je gđa E. Predovan, odvjetnica iz Zadra. Hrvatsku Vladu („Vlada”) zastupala je njezina zastupnica gđa Š. Stažnik.

3. Podnositeljica zahtjeva je tvrdila da je bila pogrešno spriječena u pristupu sudu te učinkovitim pravnom sredstvu, protivno članku 6. stavku 1. i članku 13. Konvencije.

4. Dana 16. prosinca 2013. godine Vlada je obaviještena o prethodnim prigovorima, a ostatak zahtjeva proglašen je nedopuštenim.

ČINJENICE

I. OKOLNOSTI PREDMETA

5. Podnositeljica zahtjeva rođena je 1951. godine i živi u Zagrebu.

6. Podnositeljica zahtjeva bila je suvlasnica jedne stambene zgrade na otoku Viru.

7. Dana 2. i 23. ožujka 2006. godine građevinski inspektori Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, Uprava za inspekcijske poslove, obavili su očevid predmetne stambene zgrade.

8. Dana 31. ožujka 2006. jedan od građevinskih inspektora naložio je da se stambena zgrada sruši u roku od tri dana od dana dostave odluke.

9. Podnositeljica zahtjeva podnijela je žalbu protiv naloga za rušenje, navodeći da je rok za usklađivanje bio prekratak te da se stambena zgrada nije nalazila u zaštićenom obalnom području.

10. Dana 15. svibnja 2006. godine Odsjek za postupak u drugom stupnju – „drugostupanjsko tijelo“ odbilo je žalbu, utvrdivši da je stambena zgrada izgrađena bez građevinske dozvole.

11. U međuvremenu, 4. svibnja 2006. godine, građevinski inspektor donio je zaključak o dozvoli izvršenja, navodeći da je nalog za rušenje od 31. ožujka 2006. godine stekao svojstvo izvršnosti 6. travnja 2006. godine i da ga suvlasnici nisu ispoštovali u zadanom roku. On je stoga naložio da rušenje izvrši treća strana nakon 11. svibnja 2006. godine, na trošak suvlasnika.

12. Podnositeljica zahtjeva podnijela je žalbu protiv zaključka o dozvoli izvršenja, tvrdeći da nije bio dovoljno obrazložen i da se izgradnja stambene zgrade mogla retroaktivno odobriti.

13. Dana 23. svibnja 2006. godine drugostupanjsko tijelo odbilo je žalbu kao neosnovanu.

14. Dana 27. lipnja 2006. godine suvlasnici su srušili stambenu zgradu.

15. U međuvremenu, 26. lipnja 2006. godine, podnositeljica zahtjeva podnijela je upravnu tužbu Upravnom sudu Republike Hrvatske, ponavljajući tvrdnje koje je iznijela u svojoj žalbi i tražeći naknadu štete za rušenje. Budući da nije bilo jasno je li se podnositeljica zahtjeva žalila na drugostupanjsku odluku u vezi s nalogom za rušenje ili na zaključak o dozvoli izvršenja, dana 11. srpnja 2006. godine Upravni sud Republike Hrvatske zatražio je od nje da navede koju je odluku željela osporiti.

16. Dana 30. kolovoza 2006. godine podnositeljica zahtjeva odgovorila je da traži poništenje drugostupanjske odluke od 15. svibnja 2006. u vezi s nalogom za rušenje.

17. Dana 22. travnja 2010. godine Upravni sud Republike Hrvatske odbio je njezinu ustavnu tužbu kao neosnovanu, ali je o njoj odlučivao

kao da se radilo o drugostupanjskoj odluci od 23. svibnja 2006. u vezi sa zaključkom o dozvoli izvršenja.

18. Dana 13. srpnja 2010. godine podnositeljica zahtjeva podnijela je ustavnu tužbu, navodeći, *inter alia*, povredu svoga prava na pristup sudu zbog toga što je Upravni sud Republike Hrvatske pogrešno odlučio o pitanju koje nije bilo predmet njezine upravne tužbe.

19. Dana 13. prosinca 2010. godine Ustavni sud Republike Hrvatske proglasio je ustavnu tužbu nedopuštenom zbog toga što se pobijana odluka nije odnosila na bit predmeta i kao takvo se nije moglo podvrgnuti ispitivanju ustavnosti. Ova je odluka dostavljena zastupnici podnositeljice zahtjeva dana 7. siječnja 2011. godine.

II. MJERODAVNO DOMAĆE PRAVO

A. Ustav Republike Hrvatske

20. Mjerodavna odredba Ustava Republike Hrvatske, „Narodne novine” br. 56/1990 s naknadnim izmjenama i dopunama, glasi kako slijedi:

Članak 29.

„Svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično i u razumnom roku odluči o njegovim pravima i obvezama, ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela.”

B. Ustavni zakon o Ustavnom sudu Republike Hrvatske

21. Mjerodavne odredbe Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 99/99 i 29/02) glase kako slijedi:

Članak 62.

„Svatko može podnijeti Ustavnom sudu ustavnu tužbu ako smatra da mu je pojedinačnim aktom tijela državne vlasti, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili pravne osobe s javnim ovlastima, kojim je odlučeno o njegovim pravima i obvezama ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela, povrijeđeno ljudsko pravo ili temeljna sloboda zajamčena Ustavom, odnosno Ustavom zajamčeno pravo na lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu (u daljnjem tekstu: ustavno pravo) ...“

C. Zakon o upravnim sporovima iz 1977. godine

22. Mjerodavne odredbe Zakona o upravnim sporovima („Službeni list Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije” br. 4/1977 i „Narodne novine Republike Hrvatske“ br. 53/91 s naknadnim izmjenama

i dopunama) koji je bio na snazi između 1. srpnja 1977. godine i 31. prosinca 2011. godine glase kako slijedi:

Članak 52.

„(1) Postupak dovršen presudom ili rješenjem ponovit će se na prijedlog stranke:

1) ako stranka sazna za nove činjenice ili nađe ili stekne mogućnost da upotrijebi nove dokaze na temelju kojih bi spor bio povoljnije riješen za nju da su te činjenice, odnosno dokazi bili izneseni ili upotrijebljeni u prijašnjem sudskom postupku;

2) ako je do odluke suda došlo zbog krivičnog djela suca ili radnika u sudu, ili je odluka isposlovana prijevarnom radnjom zastupnika ili punomoćnika stranke, njegova protivnika ili protivnikova zastupnika ili punomoćnika a takva je radnja krivično djelo;

3) ako je odluka utemeljena na presudi donesenoj u krivičnoj ili građanskoj stvari, a ta je presuda kasnije ukinuta drugom pravomoćnom sudskom odlukom;

4) ako je isprava na kojoj se temelji odluka lažna ili lažno preinačena, ili ako je svjedok, vještak ili stranka pri saslušanju pred sudom dala lažan iskaz, a odluka se suda temelji na tom iskazu;

5) ako stranka nađe ili stekne mogućnost da upotrijebi prijašnju odluku donesenu u istom upravnom sporu;

6) ako zainteresiranoj osobi nije bila dana mogućnost da sudjeluje u upravnom sporu.

(2) Zbog okolnosti iz toč. 1. i 5. stavka 1. ovog člana ponavljanje će se dopustiti samo ako stranka bez svoje krivnje nije bila u stanju da te okolnosti iznese u prijašnjem postupku.“

Članak 60.

„Ako ovaj zakon ne sadrži odredbe o postupku u upravnim sporovima, na odgovarajući će se način primjenjivati odredbe Zakona o parničnom postupku.“

D. Zakon o upravnim sporovima iz 2010. godine

23. Mjerodavna odredba Zakona o upravnim sporovima („Narodne novine“ br. 20/10 s naknadnim izmjenama i dopunama) koji je stupio na snagu 1. siječnja 2012. godine propisuje:

Članak 76.

„(1) Spor okončan presudom obnovit će se na prijedlog stranke:

1. ako je konačnom presudom Europskog suda za ljudska prava odlučeno o povredi temeljnog ljudskog prava ili slobode na drukčiji način od presude suda, [...]“

E. Zakon o parničnom postupku

24. Mjerodavna odredba Zakona o parničnom postupku („Službeni list Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije“ br. 4/77 s naknadnim izmjenama i dopunama i „Narodne novine Republike Hrvatske“ br. 53/91 s naknadnim izmjenama i dopunama) koji je bio na snazi u mjerodavnom razdoblju propisuje:

Članak 339.

„(1) Ako je sud propustio odlučiti o svim tužbama o kojima se mora odlučiti presudom, ili je propustio odlučiti o dijelu tužbe, stranka može u roku od petnaest dana od primitka presude predložiti sudu da se presuda dopuni.

[...]“

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 6. STAVKA 1. KONVENCIJE

25. Podnositeljica zahtjeva prigovorila je da je time što nije odlučio o osnovanosti njezinog prigovora Upravni sud Republike Hrvatske povrijedio njezino pravno na pristup sudu, protivno članku 6. stavku 1. Konvencije koji glasi kako slijedi:

„Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi [...] svatko ima pravo da sud pravično [...] ispita njegov slučaj [...]“

A. Dopuštenost

1. Tvrdnje stranaka

(a) Poštovanje pravila o šest mjeseci

26. Vlada je tvrdila da je konačnu odluku u predmetu podnositeljice zahtjeva donio Upravni sud Republike Hrvatske dana 22. travnja 2010. godine, a ne Ustavni sud Republike Hrvatske dana 13. prosinca 2010. godine (vidi prethodne stavke 17. i 19.). Budući da je podnositeljicu zahtjeva zastupala odvjetnica, ona je trebala znati da prema praksi Ustavnog suda Republike Hrvatske ustavna tužba nije bila pravno sredstvo koje treba iskoristiti u odnosu na odluke koje se tiču izvršenja upravnih odluka. Prema navodima Vlade, to je bilo jasno od 25. listopada 2006. godine kada je Ustavni sud Republike Hrvatske objavio svoje rješenje br. U-III-2761/2006 od istog datuma u „Narodnim novinama“. Vlada je stoga smatrala, citirajući predmet *De Parias Merry protiv Španjolske* ((odl.), br. 40177/98, ECHR 1999-II), da podnositeljica

zahtjeva, oslanjajući se na odluku Ustavnog suda Republike Hrvatske kao konačnu domaću odluku i podnoseći svoj zahtjev Sudu dana 11. travnja 2011. godine, nije poštovala šestomjesečni rok.

27. Podnositeljica zahtjeva tvrdila je da se presuda Upravnog suda Republike Hrvatske koju je osporila pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske nesumnjivo odnosila na njezina građanska prava zajamčena Ustavom i Konvencijom. Dakle, ne može se reći da presuda Upravnog suda Republike Hrvatske nije podlijegala pregledu pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske. Ona je smatrala da je odbijanjem ispitivanja njezine tužbe Ustavni sud Republike Hrvatske postupio protivno Ustavu i Konvenciji i dopustio da traje očita povreda prava na pravično suđenje.

(b) Iscrpljenje domaćih pravnih sredstava

28. Vlada je tvrdila da podnositeljica zahtjeva nije iscrpila domaća pravna sredstva. Istaknula je da je podnositeljica zahtjeva imala na raspolaganju učinkovita pravna sredstva u upravnom sporu putem kojih je mogla osporiti odluku Upravnog suda Republike Hrvatske, ali ih nije iskoristila. Prvo, mogla je podnijeti zahtjev za dopunsku presudu Upravnom sudu Republike Hrvatske u vezi s pritužbom protiv odluke od 15. svibnja 2006. godine. Ovo je pravno sredstvo bilo dostupno temeljem članka 339. Zakona o parničnom postupku, a njegove su odredbe bile primjenjive u upravnim sporovima na temelju članka 60. Zakona o upravnim sporovima, koji je propisivao da se odredba Zakona o parničnom postupku primjenjuje *mutatis mutandis* u upravnom sporu. Da je podnositeljica zahtjeva zatražila dopunsku presudu, Upravni sud Republike Hrvatske razmotrio bi je li odlučilo o svim njezinim pritužbama. U slučaju da je utvrdio da to nije učinio, donio bi dopunsku presudu kojom odlučuje o ostatku tužbe.

29. Nadalje, podnositeljica zahtjeva mogla je zatražiti ponavljanje postupka, što nije učinila. Vlada je istaknula da se na temelju članka 52. Zakona o upravnim sporovima postupak završen presudom ili rješenjem mogao ponoviti na zahtjev stranke ako je ista pronašla nove činjenice ili nove dokaze na temelju kojih bi spor bio povoljnije riješen za nju da su te činjenice, odnosno dokazi bili izneseni ili upotrijebljeni u prijašnjem postupku. Prema mišljenju Vlade, činjenica da Upravni sud Republike Hrvatske nije uzeo u obzir očitovanje podnositeljice zahtjeva o odluci osporenoj u upravnom postupku zasigurno bi dovela do povoljnijeg ishoda za nju, barem što se tiče njezinog prava na pristup sudu, u smislu članka 6. stavka 1. Konvencije.

30. Podnositeljica zahtjeva tvrdila je da bilo potpuno jasno da Upravni sud Republike Hrvatske nije samo napravio tehničku pogrešku u vezi s izjavama u odluci, već je ustvari odlučio o potpuno drugačijoj odluci od one osporene u njezinom upravnom sporu. Ona stoga nije mogla zahtijevati od Suda da izvrši bilo kakve ispravke ili izmjene i

dopune jer se pravno sredstvo na koje se Vlada pozvala odnosilo na očite pogreške u sastavljanju a ne na pogreške u ponašanju samog suda ili procesu donošenja odluke. Nadalje, prema mišljenju podnositeljice zahtjeva, zahtjev za ponavljanje postupka nije bio primjenjiv u njezinoj situaciji, s obzirom da su sve činjenice i dokazi bili poznati Upravnom sudu Republike Hrvatske, a predmetna situacija nije se odnosila ni na kakve nove činjenice ili dokaze.

2. Ocjena Suda

(a) Poštovanje pravila o šest mjeseci

31. Sud ponavlja da su zahtjevi sadržani u članku 35. stavku 1. koji se odnose na iscrpljivanje domaćih pravnih sredstava i šestomjesečni rok u bliskom međusobnom odnosu jer nisu samo kombinirani u istome članku nego su isto tako izrečeni u jednoj rečenici čije gramatičko tumačenje podrazumijeva takav međusobni odnos (vidi odluku Komisije u predmetu *Hatjianastasiou protiv Grčke*, br. 12945/87, od 4. travnja 1990.; te predmete *Berdzenishvili protiv Rusije* (odl.) br. 31697/03, ECHR 2004-II (izvadci); i *Gregačević protiv Hrvatske*, br. 58331/09, stavak 35., 10. srpnja 2012.). U pravilu, šestomjesečni rok teče od datuma konačne odluke donesene u postupku iscrpljivanja domaćih pravnih sredstava. Članak 35., stavak 1. ne može biti tumačen na način koji bi zahtijevao da podnositelj obavijesti Sud o svom prigovoru prije nego što je njegov položaj u vezi s tom stvari konačno riješen na domaćoj razini (vidi predmet *Orlić protiv Hrvatske*, br. 48833/07, stavak 45., 21. lipnja 2011.).

32. Što se tiče ovoga predmeta, Sud primjećuje da nakon što je žalbu podnositeljice zahtjeva protiv naloga za rušenje od 31. ožujka 2006. godine odbilo drugostupanjsko tijelo (vidi prethodni stavak 10.), ona je podnijela upravnu tužbu Upravnom sudu Republike Hrvatske, koja je odbijena 22. travnja 2010. godine (vidi prethodne stavke 15. i 17.). Potom je podnijela ustavnu tužbu osporavajući presudu Upravnog suda Republike Hrvatske, ali ju je 13. prosinca 2010. godine Ustavni sud Republike Hrvatske proglasio nedopuštenom (vidi prethodne stavke 18. i 19.). Ova je odluka uručena njezinoj zastupnici dana 7. siječnja 2011. godine (vidi prethodni stavak 19.) te je ona podnijela svoj zahtjev Sudu dana 11. travnja 2011. godine, u roku od šest mjeseci.

33. S obzirom na tvrdnju Vlade da ustavna tužba nije bila pravno sredstvo koje treba iscrpiti u svrhu izračuna šestomjesečnog roka, Sud ponavlja da je kontinuirano smatrao da se prije podnošenja prigovora protiv Hrvatske, kako bi bio u skladu s načelom supsidijarnosti, od podnositelja zahtjeva u načelu zahtijeva da Ustavnom sudu Republike Hrvatske, kao najvišem sudu u Hrvatskoj, daju priliku da popravi situaciju u kojoj se nalazi (vidi naprijed citirani predmet *Orlić*, stavak

46.; te predmete *Čamovski protiv Hrvatske*, br. 38280/10, stavak 27., 23. listopada 2012.; *Bajić protiv Hrvatske*, br. 41108/10, stavak 66., 13. studenoga 2012.; *Remetin protiv Hrvatske*, br. 29525/10, stavak 81., 11. prosinca 2012.; *Tarbuk protiv Hrvatske*, br. 31360/10, stavak 29., 11. prosinca 2012.; *Damjanac protiv Hrvatske*, br. 52943/10, stavak 70., 24. listopada 2013.; i *Šimecki protiv Hrvatske*, br. 15253/10, stavak 29., 30. travnja 2014.).

34. Stoga se pitanje koje treba ispitati odnosi na to je li ustavna tužba podnositeljice zahtjeva protiv rješenja Upravnog suda Republike Hrvatske od 22. travnja 2010. godine (vidi prethodni stavak 17.) bila, u posebnim okolnostima ovoga predmeta, pravno sredstvo koje treba iskoristiti za potrebe članka 35. stavka 1. Konvencije i, slijedom toga, je li rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske od 13. prosinca 2010. godine (vidi prethodni stavak 19.) kojom je tužba proglašena nedopuštenom bilo rješenje od kojeg je trebalo računati šestomjesečni rok.

35. S tim u vezi Sud primjećuje da na temelju članka 62. Ustavnog zakon o Ustavnom sudu Republike Hrvatske svatko tko smatra da je njegovo pravo koje je zajamčeno Ustavom povrijeđeno odlukom koju je donijela država ili javno tijelo u određivanju nekog od njegovih prava i obveza može podnijeti ustavnu tužbu protiv takve odluke (vidi prethodni stavak 21.). Budući da je pravo na pravično suđenje zajamčeno Ustavom (vidi prethodni stavak 20.), čini se da ako je podnositelj zahtjeva podnio ustavnu tužbu, oslanjajući se na odredbu kojom se žali na povredu koja je spala u svoj materijalni opseg, Sud smatra, bez obzira na moguću odluku Ustavnog suda Republike Hrvatske, da nije predstavljala nerazumno korištenje tog pravnog sredstva (vidi, na primjer, predmet *Dolenec protiv Hrvatske*, br. 25282/06, stavak 200., 26. studenoga 2009.; te naprijed citirane predmete *Remetin*, stavak 83.; *Gregračević*, stavak 41.; i *Šimecki*, stavak 33.).

36. Međutim, s obzirom na Vladine tvrdnje (vidi prethodne stavke 26.-27.), postavlja se pitanje hoće li, ako praksa Ustavnog suda Republike Hrvatske ukazuje na to da neke odluke nisu otvorene za ispitivanje ustavnosti, Sud biti spreman uzeti tu praksu u obzir.

37. Sud se već imao prilike očitovati o tom pitanju u velikom broju predmeta protiv Hrvatske, i svaki je put odbacio sličan prigovor o nedopuštenosti zahtjeva koji je podnijela Vlada (vidi, na primjer, predmet *Pavlović i drugi protiv Hrvatske*, br. 13274/11, stavci 30.-38., 2. travnja 2015. glede rješenja o troškovima postupka, i naprijed citirani predmet *Šimecki*, stavci 28.-33. glede određenih rješenja donesenih u ovršnom postupku). Posebice je smatrao – bez namjere da dovede u pitanje ovlast Ustavnog suda Republike Hrvatske da tumači kriterije prihvatljivosti ustavnih tužbi ili nastale prakse koja nalaže da određene odluke nisu otvorene za ispitivanje ustavnosti – da podnositelji zahtjeva

koji su podnijeli svoje ustavne tužbe nisu djelovali ni nerazumno ni u suprotnosti s izričajem članka 62. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (vidi naprijed citirane predmete *Pavlović i drugi*, stavci 34. i 36., i *Šimecki*, stavak 33.). Sud ne vidi nikakav razlog da presudi drukčije u ovom predmetu.

38. Sud može samo dodati da je ustavna tužba, s obzirom na svoja svojstva, pravno sredstvo kojim se očito može očitovati o relevantnom pitanju Konvencije i dobiti zadovoljština za povredu koja je predmet prigovora. Smatrati da se takvo pravno sredstvo nije trebalo iskoristiti samo zato što je u to vrijeme praksa Ustavnog suda Republike Hrvatske ukazivala na to da odluka koja se pobija nije otvorena za ispitivanje ustavnosti ne bi samo zanemarilo činjenicu da bi se takva praksa mogla razviti (vidi naprijed citirani predmet *Pavlović i drugi*, stavak 36.). Što je još važnije, to bi uklonilo svaki poticaj za takav razvoj jer bi podnositelji zahtjeva sustavno upućivali svoje pritužbe Sudu ne dajući priliku Ustavnom sudu Republike Hrvatske da promijeni svoju praksu. To bi bilo protivno načelu supsidijarnosti (vidi predmet *Vrtar protiv Hrvatske*, br. 39380/13, stavak 76., 7. siječnja 2016.).

39. Konačno, Sud primjećuje kako, da su prihvaćene tvrdnje podnositeljice zahtjeva da je Upravni sud Republike Hrvatske ispitao pogrešnu odluku, Ustavni sud ne bi proglasio njezinu ustavnu tužbu nedopuštenom zbog toga što se predmet odnosio na izvršenje upravnih odluka koje nisu bile otvorene za pregled ustavnosti. Stoga se, čak i ako se stave po strani gornja razmatranja (vidi prethodne stavke 31.-38.), ne može se reći da je podnošenjem ustavne tužbe podnositeljica zahtjeva iskoristila nepotrebno pravno sredstvo. Vladin prigovor glede nepoštivanja pravila o šest mjeseci stoga treba odbiti.

(b) Iscrpljenje domaćih pravnih sredstava

40. Sud smatra da pitanje iscrpljivanja domaćih pravnih sredstava treba pridružiti osnovanosti jer je blisko povezano s biti prigovora podnositeljice zahtjeva o njezinom pravu na pristup sudu.

(c) Zaključak

41. Sud primjećuje da zahtjev nije očigledno neosnovan u smislu članka 35. stavka 3. (a) Konvencije i da nije nedopušten ni po kojoj drugoj osnovi. Stoga se mora proglasiti dopuštenim.

B. Osnovanost

1. Tvrdnje stranaka

42. Podnositeljica je tvrdila da je podnijela upravnu tužbu u vezi s nalogom za rušenje od 15. svibnja 2006. godine, što se moglo vidjeti iz

samog sadržaja tužbe i njezinog dopisa od 30. kolovoza 2006. godine u kojem je izričito obavijestila Upravni sud Republike Hrvatske o tome koju je odluku željela osporiti. Međutim, suprotno njezinom pisanom podnesku, taj je sud odlučio o valjanosti druge odluke te je odbio njezinu upravnu tužbu kao da se radilo o odluci od 23. svibnja 2006. godine. Ustavni sud Republike Hrvatske, sa svojim pretjerano formalnim pristupom, odbio je ispraviti situaciju.

43. Vlada je istaknula da je Upravni sud Republike Hrvatske doista napravio očitu pogrešku te odlučio o pogrešnoj upravnoj odluci, čemu je podnositeljica zahtjeva i sama pridonijela time što nije jasno navela u svojoj tužbi koju od te dvije odluke je htjela da sud pregleda tijekom upravnog spora. Međutim, čak i kada je donesena presuda o zakonitosti pogrešne upravne odluke, podnositeljica zahtjeva mogla je podnijeti zahtjev za dopunsku presudu ili zatražiti ponavljanje postupka, to jest, trebala je ukazati na pogrešku Upravnom sudu Republike Hrvatske i zatražiti njezin ispravak. Prema mišljenju Vlade, samo u slučaju da je Upravni sud Republike Hrvatske odbio to učiniti, čime se *de iure* uskraćuje pravo podnositeljice zahtjeva na pristup sudu u pogledu odluke o nalogu za rušenje od 15. svibnja 2006. godine, mogla je tražiti zaštitu pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske. Budući da to nije učinjeno, Vlada je bila mišljenja da se država nije mogla smatrati odgovornom za povredu članka 6. stavka 1. Konvencije.

2. Ocjena Suda

(a) Opća načela

44. Sud je mnogo puta presudio da članak 6. stavak 1. utjelovljuje „pravo na sud”, kojem je samo jedan vid pravo na pristup, odnosno pravo na pokretanje postupka pred sudom. Međutim, to je vid koji ustvari omogućuje pojedincu da ima korist od daljnjih jamstava navedenih u toj odredbi. Pošten, javan i brz sudski postupak uistinu nema nikakvu vrijednost ako se takav postupak prvo ne pokrene. U građanskim stvarima, pak, teško se može zamisliti vladavina prava ako nije moguć pristup sudu (vidi, između mnogih drugih izvora prava, predmete *Golder protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 21. veljače 1975., stavci 34. *in fine* i 35.-36., serija A br. 18; *Z. i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva* [VV], br. 29392/95, stavci 91.-93., ECHR 2001-V; i *Kreuz protiv Poljske*, br. 28249/95, stavak 52., ECHR 2001-VI).

45. Međutim, pravo na pristup sudu nije apsolutno. Ono može podlijegati legitimnim ograničenjima kao što su zakonski rokovi zastare, nalozi za osiguranje troškova, kao i propisi koji se odnose na maloljetnike i osobe s psihičkim poremećajima (vidi predmete *Stubbings i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 22. listopada 1996., stavci 51.-52., *Izješća o presudama i odlukama 1996-IV*, i *Tolstoy Miloslavsky*

protiv Ujedinjenog Kraljevstva, 13. srpnja 1995., stavci 62.-67., serija A br. 316-B, te naprijed citirani predmet *Golder*, stavak 39.). Kad je pristup nekog pojedinca ograničen, bilo silom zakona ili činjenično, Sud će ispitati je li nametnuto ograničenje ugrozilo bit prava te, posebno, je li težilo ostvariti legitiman cilj, kao i je li postojao razuman odnos razmjernosti između upotrijebljenih sredstava i cilja koji se željelo ostvariti (vidi predmete *Ashingdane protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 28. svibnja 1985., stavak 57., serija A br. 93; *Związek Nauczycielstwa Polskiego protiv Poljske*, br. 42049/98, stavak 29., ECHR 2004-IX; i *Szwagrun-Baurycza protiv Poljske*, br. 41187/02, stavak 49., 24. listopada 2006.). Ako je ograničenje spojivo s ovim načelima, neće doći do povrede članka 6. (vidi naprijed citirani predmet *Z. i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, stavci 92.-93.).

46. S tim u vezi, Sud ponavlja da je u skladu s člankom 19. Konvencije njegova dužnost osigurati poštivanje obveza koje su preuzele ugovorne strane Konvencije. Posebice, njegova zadaća nije da se bavi pogreškama u činjenicama ili pravu koja su navodno počinjena od strane nacionalnih sudova, osim ako su, i u mjeri u kojoj su, možda dovela do povrede prava i sloboda zaštićenih Konvencijom (vidi predmet *Běleš i drugi protiv Češke Republike*, br. 47273/99, stavak 48., ECHR 2002-IX).

(b) Primjena tih načela na ovaj predmet

47. Sud primjećuje da je podnositeljica zahtjeva podnijela dvije odvojene žalbe protiv dvije odvojene odluke građevinskog inspektora (vidi prethodne stavke 9. i 12.). Njih je drugostupanjsko tijelo odbilo dana 15. svibnja 2006. godine, odnosno i 23. svibnja 2006. godine (vidi prethodne stavke 10. i 13.). Ona je tada podnijela upravnu tužbu, iz koje nije bilo jasno odnosi li se na odluku od 15. svibnja 2006. ili na odluku od 23. svibnja 2006. godine. Upravni sud Republike Hrvatske zatražio je od podnositeljice zahtjeva da pojasni to pitanje a ona je odgovorila da prigovara odluci od 15. svibnja 2006. godine (vidi prethodne stavke 15. i 16.). Međutim, protivno njezinom pisanom podnesku, Upravni sud Republike Hrvatske odbio je njezinu upravnu tužbu kao da se odnosila na odluku od 23. svibnja 2006. godine (vidi prethodni stavak 17.). Uslijed toga, nikad nje bila ispitana osnovanost njezine upravne tužbe.

48. Sud s tim u vezi ponavlja kako činjenica da je podnositeljica zahtjeva mogla podnijeti tužbu domaćim sudovima nužno ne zadovoljava zahtjeve članka 6. stavka 1. Konvencije (vidi predmet *Yagtzilar i drugi protiv Grčke*, br. 41727/98, stavak 26., ECHR 2001-XII). Taj članak svakome osigurava pravo da pred sud ili sudište iznese svaki zahtjev vezan za svoja građanska prava i obveze. Na taj način on utjelovljuje „pravo na sud“ koje, prema sudskoj praksi Suda uključuje ne samo pravo na pokretanje postupka nego i pravo na dobivanje „odluke“ suda o sporu (vidi predmete *Kutić protiv Hrvatske*, br. 48778/99, stavak 25., ECHR

2002-II, i *Menshakova protiv Ukrajine*, br. 377/02, stavak 52., 8. travnja 2010.).

49. Preostaje vidjeti je li pogreška koju je počinio Upravni sud Republike Hrvatske prilikom utvrđivanja predmeta tužbe, koja je rezultirala sveukupnim izostankom ispitivanja stvarne tužbe podnositeljice zahtjeva, mogla biti otklonjena putem dostupnih postupovnih mehanizama.

50. Sud nadalje primjećuje da na temelju članka 339. Zakona o parničnom postupku stranka može zatražiti dopunsku presudu ako je sud propustio odlučiti o tužbama ili dijelu tužbe (vidi prethodni stavak 24.).

51. U ovome je predmetu podnositeljica zahtjeva podnijela svoju ustavnu tužbu protiv odluke koje se odnosila na nalog za rušenje od 15. svibnja 2006. godine. Međutim, budući da iz njezine upravne tužbe nije bilo sasvim jasno koju je odluku osporavala, Upravni sud Republike Hrvatske, u svom dopisu od 11. srpnja 2006. godine, zatražio je od nje da precizira želi li osporiti odluku od 15. svibnja 2006. godine ili odluku od 23. svibnja 2006. godine (vidi prethodni stavak 15.). Iz tog se dopisa čini da Upravni sud Republike Hrvatske nije ostavio mogućnost podnositeljici zahtjeva da istovremeno podnese upravnu tužbu protiv obje odluke. Podnositeljica zahtjeva je ispravila naprijed navedene nejasnoće tako što je točno navela odluku od 15. svibnja 2006. kao predmet svoje tužbe Upravnom sudu Republike Hrvatske (vidi prethodni stavak 16.). Unatoč tome, sud je ocijenio njezinu žalbu kao da se odnosila na odluku od 23. svibnja 2006. godine, te stoga nije odlučio o njezinoj jedinoj tužbi, odnosno tužbi protiv odluke od 15. svibnja 2006. godine. Umjesto toga, odlučio je o žalbi koju ona nije podnijela (vidi prethodni stavak 17.).

52. S tim u vezi Sud smatra da situacija podnositeljice zahtjeva ne spada u opseg članka 339. Zakona o parničnom postupku, jer je u ovome predmetu Upravni sud Republike Hrvatske odlučio o svim žalbama ili dijelu žalbe, ali je očigledno pogrešno procijenio njezinu žalbu kao da se odnosila na drugu odluku, zanemariivši činjenicu da je ona u svojim podnescima od 30. kolovoza 2006. godine pružila informacije o odluci koju je željela osporiti.

53. S obzirom na Vladinu tvrdnju da je podnositeljica zahtjeva trebala zatražiti ponavljanje postupka, Sud primjećuje da na temelju mjerodavnog domađeg prava takvi zahtjevi mogu biti učinkovito pravno sredstvo ako stranka sazna za nove činjenice ili dokaze na temelju kojih bi spor bio povoljnije riješen za nju da su te činjenice, odnosno dokazi bili izneseni prijašnjem sudskom postupku ili na drugoj osnovi priznatoj zakonom (vidi prethodni stavak 22.).

54. Činjenica da sud odluči o tužbi koju podnositelj tužbe nije podnio ako stranka ne može se smatrati novom činjenicom ili dokazom na temelju kojih bi spor bio povoljnije riješen za dotičnu stranku. Štoviše,

mjerodavno domaće pravo to ne navodi kao razlog za ponavljanje postupka (vidi prethodni stavak 22.).

55. Što se tiče Vladine tvrdnje da je podnositeljica zahtjeva mogla zatražiti od Upravnog suda Republike Hrvatske da ispravi svoju očiglednu pogrešku u vezi toga koju je od te dvije odluke željela osporiti, Sud ponavlja da je izričito navela mjerodavnu odluku u svom dopisu od 30. kolovoza 2006. godine (vidi prethodne stavke 15., 16. i 52.).

56. Prema tome, Sud smatra da podnositeljica zahtjeva nije bila dužna tražiti zaštitu svojih prava na temelju članka 339. Zakona o parničnom postupku i članka 52. Zakona o upravnim sporovima iz 1977. godine (vidi prethodne stavke 22. i 24.) zbog toga što ta pravna sredstva nisu bila primjenjiva na njezinu situaciju.

57. U okolnostima ovoga predmeta, Sud smatra da je Upravni sud Republike Hrvatske pogrešno propustio odlučiti o tužbi podnositeljice zahtjeva, lišavajući je time njezinog prava na pristup sudu (vidi, *mutatis mutandis*, predmet *Pelevin protiv Ukrajine*, br. 24402/02, stavci 28.-32., 20. svibnja 2010.).

58. Prema tome, Sud odbacuje Vladin prigovor koji se odnosi na iscrpljenje domaćih pravnih sredstava i utvrđuje da je u ovome predmetu došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije.

II. NAVODNA POVREDA ČLANKA 13. KONVENCIJE

59. Podnositeljica zahtjeva također je prigovorila da nije imala učinkovito pravno sredstvo u odnosu na svoj prigovor koji se odnosi na pristup sudu. Pozvala se na članak 13. Konvencije koji glasi kako slijedi:

„Svatko čija su prava i slobode koje su priznate u Konvenciji povrijeđene ima pravo na djelotvorna pravna sredstva pred domaćim državnim tijelom čak i u slučaju kada su povredu počinile osobe koje su djelovale u službenom svojstvu.”

60. Podnositeljica zahtjeva ponovila je tvrdnje koje je iznijela u svojoj tužbi glede pristupa sudu.

61. Vlada je osporila te tvrdnje.

62. Sud primjećuje da je ovaj prigovor povezan s onim naprijed ispitanim i da ga se stoga isto tako treba utvrditi dopuštenim.

63. S obzirom na prethodna utvrđenja i činjenicu da je članak 6. stavak 1. *lex specialis* u odnosu na članak 13. (vidi, na primjer, predmete *Sukhorubchenko protiv Rusije*, br. 69315/01, stavak 60., 10. veljače 2005., i *Jalloh protiv Njemačke* (odl.), br. 54810/00, 26. listopada 2004.), Sud smatra da nije potrebno zasebno ispitati osnovanost identičnog prigovora podnositeljice koji je podnesen sukladno članku 13. Konvencije (vidi predmet *Jovanović protiv Srbije*, br. 32299/08, stavak 53., 2. listopada 2012.).

III. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

64. Člankom 41. Konvencije propisano je:

„Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarne pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravičnu naknadu povrijeđenoj stranci.”

A. Šteta

65. Podnositeljica zahtjeva potražuje 55.000 eura (EUR) na ime materijalne štete i 10.000 EUR na ime nematerijalne štete.

66. Vlada je smatrala da je zahtjev podnositeljice prekomjeran, neosnovan i nepotkrijepljen, jer nema nikakve uzročne veze između povreda kojima prigovara i podnositeljinih novčanih zahtjeva.

67. S druge strane, Sud nalazi da je podnositeljica sigurno pretrpjela nematerijalnu štetu. Sud prvo ponavlja da bi u predmetima u kojima utvrdi povredu članka 6. stavka 1. Konvencije najprimjereniji oblik zadovoljštine u pravilu bio da se u odgovarajućem roku postupak ponovi i da se predmet ponovno ispita u skladu sa svim zahtjevima poštenog suđenja (vidi, na primjer, predmete *Lungoci protiv Rumunjske*, br. 62710/00, stavak 56., 26. siječnja 2006.; *Yanakiev protiv Bugarske*, br. 40476/98, stavak 90., 10. kolovoza 2006.; i *Lesjak protiv Hrvatske*, br. 25904/06, stavak 54., 18. veljače 2010.). S tim u vezi Sud primjećuje da, s obzirom na članak 76. stavak 1. Zakona o upravnim sporovima iz 2010. godine (vidi prethodni stavak 23.), podnositeljica zahtjeva sada može podnijeti zahtjev za ponavljanje postupka pred Upravnim sudom Republike Hrvatske, u odnosu na koji je Sud utvrdio povredu članka 6. stavka 1. Konvencije. U ovim okolnostima, odlučujući na pravičnoj osnovi, Sud podnositeljici zahtjeva dosuđuje iznos od 2.500 EUR na ime nematerijalne štete, uvećan za sve poreze koji bi mogli biti zaračunati na taj iznos.

B. Troškovi i izdaci

68. Podnositeljica zahtjeva također je potraživala 3.550 EUR na ime troškova i izdataka nastalih pred domaćim sudovima i 850 EUR na ime troškova i izdataka nastalih pred ovim Sudom.

69. Vlada je osporila te zahtjeve.

70. Prema sudskoj praksi Suda podnositelj ima pravo na naknadu svojih troškova i izdataka samo ako je dokazano da su stvarno i nužno nastali i bili razumni glede iznosa. U ovome predmetu, uzimajući u obzir dokumente koje ima u posjedu i naprijed navedene kriterije, Sud smatra razumnim dosuditi iznos od 890 EUR na ime troškova i izdataka nastalih

u postupku pred domaćim sudovima i 850 EUR na ime troškova i izdataka nastalih u postupku pred ovim Sudom, uvećan za sve poreze koji bi mogli biti zaračunati podnositeljici zahtjeva.

C. Zatezne kamate

71. Sud smatra primjerenim da se stopa zatezne kamate temelji na najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke uvećanoj za tri postotna boda.

IZ TIH RAZLOGA SUD JEDNOGLASNO

1. *Spaja* Vladin prigovor koji se odnosi na iscrpljenje domaćih pravnih sredstava s odlukom o osnovanosti, te ga odbija;
2. *Utvrđuje* da je zahtjev dopušten;
3. *Presuđuje* da je došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije;
4. *Presuđuje* kako nema potrebe ispitati prigovor temeljem članka 13. Konvencije;
5. *Presuđuje*
 - (a) da tužena država treba isplatiti podnositeljici, u roku od tri mjeseca od dana konačnosti presude, na temelju članka 44. stavka 2. Konvencije, sljedeće iznose koje je potrebno preračunati u hrvatske kune prema tečaju važećem na dan isplate:
 - (i) 2.500 EUR (dvije tisuće i petsto eura) na ime nematerijalne štete, uvećano za sve poreze koji bi se mogli zaračunati;
 - (ii) 1.740 EUR (tisuću i sedamsto četrdeset eura), uvećano za sve poreze koje bi se mogli zaračunati podnositelju zahtjeva, na ime troškova i izdataka;
 - (b) da se od proteka prethodno navedena tri mjeseca do namirenja na prethodno spomenute iznose plaća obična kamata prema stopi koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećanoj za tri postotna boda;
6. *Odbacuje* preostali dio tužbenog zahtjeva podnositelja zahtjeva za pravičnom naknadom.

Sastavljeno na engleskom jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 26. travnja 2016. godine u skladu s pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

Stanley Naismith
Tajnik

Işıl Karakaş
Predsjednica

U skladu s člankom 45. stavkom 2. Konvencije i Pravilom 74. stavkom 2. Poslovnika Suda, ovoj se presudi dodaje izdvojeno mišljenje suca Lemmensa.

A.I.K.
S.H.N.

SUGLASNO MIŠLJENJE SUCA LEMMENSA

1. U potpunosti se slažem s kolegama o ishodu ovoga predmeta. Čini mi se, međutim, da je predmet mogao riješen na puno jasniji način.

Činjenice predmeta vrlo su jednostavne. Podnositeljica zahtjeva podnijela je žalbu Upravnom sudu Republike Hrvatske koja je, kako je navela putem pojašnjenja, bila usmjerena protiv odluke kojom je potvrđen nalog za rušenje („odluka o rušenju“), a ne protiv kasnije odluke kojom je potvrđen nalog za ovrhu tog naloga za rušenje („odluka o izvršenju“). Upravni sud Republike Hrvatske propustio je donijeti odluku o žalbi protiv odluke o rušenju i umjesto toga donio odluku o nepostojećoj žalbi protiv odluke o izvršenju. Kada je podnositeljica zahtjeva potom podnijela ustavnu tužbu, Ustavni sud Republike Hrvatske okarakterizirao je presudu Upravnog suda Republike Hrvatske kao onu koja se odnosi na odluku o izvršenju – a ne na presudu o osnovanosti spora – a rezultat je bio da je tužba bila proglašena nedopuštenom zbog toga što je bila usmjerena protiv odluke koja nije podlijegala ispitivanju ustavnosti.

2. S obzirom na prigovor koji se temelji na šestomjesečnom pravilu, mislim da je očito da nije bilo nerazumno da podnositeljica zahtjeva podnese ustavnu tužbu protiv presude Upravnog suda Republike Hrvatske kojom je odbijen zahtjev koji ona nije podnijela tom sudu (žalba protiv odluke o izvršenju) i kojom nije donesena odluka o zahtjevu koji je ona podnijela (žalba protiv odluke o rušenju). Činjenica da su prema sudskoj praksi Upravnog suda Republike Hrvatske tužbe usmjerene protiv *presuda koje se ne odnose na osnovanost spora* nedopuštene (vidi stavke 36. do 37. presude) po mom mišljenju nije relevantno pitanje. Iako je Ustavni sud Republike Hrvatske primjenjivao istu sudsku praksu u predmetu podnositeljice zahtjeva, ostaje činjenica da se ustavna tužba potonje odnosila na odluku *donesenu u vezi sa žalbom protiv odluke o rušenju*, a ne protiv njezinog izvršenja. Naša presuda nije trebala ući u raspravu o praksi Upravnog suda Republike Hrvatske u vezi s odlukama kojima se odbijaju žalbe učinkovito usmjerene protiv odluka o izvršenju ili drugih odluka koje se ne odnose na osnovanost.

Da se sud suzdržao od ulaska u tu raspravu, mogao je izbjeći i ukazivanje na to da je podnositeljica zahtjeva imala pravo podnijeti svoju ustavnu tužbu, neovisno o praksi Upravnog suda Republike Hrvatske da tužbe određene vrste proglašava nedopuštenim, jer se ona se mogli nadati „da bi se takva praksa mogla razviti“ (vidi stavak 38. presude). Mislim da je ovaj prijedlog diskutabilan. Ako se može učinkovito pretpostaviti u svjetlu postojeće sudske prakse da bi određeno pravno sredstvo bilo sigurno neuspješno (usporedi predmete *Pressos Compania Naviera S.A. i drugi protiv Belgije*, 20. studenoga 1995., stavak 27., Serija A br. 332), podnositelji zahtjeva oslobađaju se obveze da iscrpe to pravno sredstvo (vidi, općenito, predmet *Aksoy protiv Turske*, 18. prosinca 1996., stavak 52.,

Izješća o presudama i odlukama 1996-VI, i Sejdovic protiv Italije [VV], br. 56581/00, stavak 55., ECHR 2006-II), a da se ne pita bi li bili sposobni uvjeriti mjerodavni sud da promijeni svoju sudsku praksu. Naša presuda može se tumačiti u smislu da se podnositelj zahtjeva ne može uvijek oslanjati na postojanje negativne sudske prakse. U svakom slučaju, u našem predmetu, kao što je prethodno navedeno, po mom mišljenju uopće nije upitno postojanje jasne sudske prakse zatvaranja vrata podnositeljici zahtjeva od strane Ustavnog suda Republike Hrvatske jer ona može svakako tvrditi da njezina žalba nije spadala u opseg postojeće sudske prakse koja se odnosi na odluke koje nisu povezane s osnovanošću spora. Stoga ne vidim razlog zašto bi ona trebala opravdati svoje obraćanje Ustavnom sudu Republike Hrvatske na temelju nade da bi se ova sudska praksa mogla razviti.

3. S obzirom na prigovore temeljene na pravilu o iscrpljivanju domaćih pravnih sredstava, ne vidim zašto ih je bilo potrebno pridružiti osnovanosti tužbe koja se odnosi na pravo na sud (vidi stavak 40. presude). Ti su prigovori, po mom mišljenju, mogli biti odbijeni u fazi odlučivanja o dopuštenosti, na temelju obrazloženja navedenog u mjerodavnom dijelu presude koja se odnosi na osnovanost (vidi stavke 50. do 56. presude).

4. S obzirom na osnovanost tužbe, vjerujem da bi bilo dovoljno primijetiti da je Upravni sud Republike Hrvatske jednostavno pogriješio i nije donio odluku o žalbi koju je uložila podnositeljica zahtjeva. Prema mom mišljenju nije bilo potrebe ponoviti opća načela koja se odnose na pravo na pristup sudu i njegova moguća ograničenja (vidi stavke 44. do 45. presude). Naš je predmet imao malo ili nikakve veze s tim načelima.

Ako se opće načelo ipak moralo spomenuti, čini mi se da je umjesto toga trebalo spomenuti načelo da pravo na sud ne uključuje samo pravo pokrenuti postupak (pravo pristupa) već i pravo na „rješavanje“ spora od strane suda (vidi stavak 48. presude koji se odnosi na predmete *Kutić protiv Hrvatske*, br. 48778/99, stavak 25., ECHR 2002-II, i *Menshakova protiv Ukrajine*, br. 377/02, stavak 52., 8. travnja 2010.; vidi temelje ovog načela u predmetima *König protiv Njemačke*, 28. lipnja 1978., stavak 98., Serija A br. 27; *Le Compte, Van Leuven i De Meyere protiv Belgije*, 23. lipnja 1981., stavak 51., Serija A br. 43; *Stran Greek Refineries i Stratis Andreadis protiv Grčke*, 9. prosinca 1994., stavak 49., Serija A br. 301-B; i *Assanidze protiv Gruzije* [VV], br. 71503/01, stavak 129., ECHR 2004-II).

Zbog pogreške koju je napravio Upravni sud Republike Hrvatske podnositeljici zahtjeva nije pružena prilika da se njezina žalba ispita (vidi stavak 47. presude). Drugim riječima, nije joj pružena prilika da sud riješi spor koji je pokrenula pred tim sudom. Budući da Ustavni sud Republike Hrvatske nije ispravio tu pogrešku, povrijeđeno je pravo podnositeljice zahtjeva na sud.

Umjesto da zaključim kako je podnositeljica zahtjeva bila lišena svog prava na pristup sudu (vidi stavak 57. presude koja se, *mutatis mutandis*, odnosi na predmet *Pelevin protiv Ukrajine* (br. 24402/02, stavci 28.-32., 20.

svibnja 2010.)), rekao bih da su upravna tijela povrijedila njezino pravo na rješavanje spora od strane suda.

Prijevod, lekturu i pravnu redakciju napravila prevoditeljska agencija „Ciklopea“ d.o.o. Zagreb. Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava nije odgovoran za točnost prijevoda i sadržaja.